

Spis treści

EWA DĄBROWSKA I WOJCIECH KUBIŃSKI – AKWIZYCJA JĘZYKA W ŚWIELE	
JĘZYKOZNAWSTWA KOGNITYWNEGO	9
1. Prehistoria kognitywnych zainteresowań ontogenezą językową	9
2. Semantyka leksykalna: efekty prototypowe	10
3. Semantyka leksykalna: różnice między językami w konstruowaniu obrazu świata i „myślenie dla mówienia” ...	12
4. Morfoskładnia: podstawy empiryczne	14
4.1 Zróznicowanie międzyjęzykowe	14
4.2 Zróznicowanie indywidualne	15
4.3 Rola formuł w przyswajaniu języka w „drobnych porcjach”	16
4.4 Powiązania między rozwojem leksykalnym a gramatycznym	17
5. Morfoskładnia: propozycje teoretyczne	18
5.1 Język jako „ustrukturyzowany zbiór konwencjonalnych jednostek językowych”	18
5.2 Konstrukcje gramatyczne	20
Bibliografia	24
RONALD W. LANGACKER – MODEL DYNAMICZNY OPARTY NA UZUSIE JĘZYKOWYM ..	
1. Koncepcja oparcia się na uzusie językowym	30
2. Zjawiska psychologiczne	33
3. Jak należy rozumieć przetwarzanie	37
4. Podstawowe zagadnienia językoznawcze	41
4.1 Kategoryzacja wypadków użycia językowego	42
4.2 Selekcja struktur służących do kategoryzacji	49
4.3 Kategoryzacja a konstruowanie	53
4.4 Kompozycja	58
4.5 Stopień regularności	63
4.6 Dystrybucja	68

5. Strukturalne zastosowania	74
5.1 Leksykon i gramatyka	75
5.2 Semantyka leksykalna	78
5.3 Metafora	84
5.4 Fonologia	90
5.5 Morfologia	94
5.6 Morfonologia	100
5.7 Większe zespoły	104
6. Natura „reguł” językowych	109
Uwagi	114
Bibliografia	114

ADELE E. GOLDBERG – KSZTAŁTOWANIE SIĘ SEMANTYKI KONSTRUKCJI STRUKTURY ARGUMENTOWEJ W JĘZYKU ANGIELSKIM	120
Kształtowanie się znaczeń struktury argumentowej zdania	123
Podstawa znaczenia konstrukcyjnego	127
Zróżnicowany przebieg omawianych procesów w różnych językach	139
Podsumowanie	139
Podziękowania	140
Bibliografia	140

MICHAEL TOMASELLO – CZY MAŁE DZIECI POSIADAJĄ SKŁADNIOWĄ KOMPETENCJĘ OSÓB DOROSŁYCH?	144
1. Wstęp	144
2. Nowe dane dotyczące rozwoju językowego dzieci	147
2.1 Badania obserwacyjne	149
2.2 Badania eksperymentalne	155
2.3 Krzywa rozwojowa	168
3. Implikacje dla domniemania ciągłości	178
3.1 Pełna kompetencja plus czynniki zewnętrzne	179
3.2 Pełna kompetencja w połączeniu z dojrzewaniem	180
3.3 Leksykalizm	182
3.4 Problem powiązania jednostek i struktur językowych z gramatyką uniwersalną	184
3.5 Podsumowanie	188
4. Wyjaśnienie oparte na uzusie językowym	189
4.1 Docelowy punkt procesu rozwoju dojrzałej kompetencji	190
4.2 Odczytywanie intencji i uczenie się kulturowe	195
4.3 Wychwytywanie analogii i odwzorowywanie struktur	200
4.4 Scalanie struktur	205
4.5 Podsumowanie	209

5. Konkluzja	210
Podziękowania	213
Bibliografia	213

EWA DĄBROWSKA – OD FORMUŁY DO SCHEMATU: AKWIZYCJA PYTAŃ W JĘZYKU ANGIELSKIM	223
1. Wstęp	223
2. Powszechność formuł	230
3. Rozwój użycie produktywnych	234
3.1. Śledzenie postępów	234
3.2. Wyjście poza formuły	239
3.3. Dane przemawiające za uczeniem się nakierowanym na formuły	243
4. Uwagi końcowe	248
Bibliografia	250

MELISSA BOWERMAN – ROLA PREDYSPOZYCJI KOGNITYWNYCH W PRZYSWAJANIU SYSTEMU SEMANTYCZNEGO	254
Dane sugerujące istnienie kognitywnych predyspozycji kształtujących organizację semantyczną	256
Językoznawstwo	257
Psychologia	258
Akwizycja języka	259
Kognitywne podstawy języka: jeszcze bardziej przekonujące argumenty	263
Nowa analiza nadmiernych rozszerzeń	263
Podstawowa gramatyka dziecięca	266
Podsumowanie	269
Semantyczne zróżnicowanie języków	270
Relacje przestrzenne	272
Charakterystyka procesu uczenia się	281
Kiedy zaczyna się proces semantycznego uczenia się ukierunkowa- nego przez język?	283
Wyrazy relacyjne na wczesnym etapie akwizycji języka: mówienie o działaniach przestrzennych	285
Co zrobić z nieprzechodnimi podmiotami?	297
Wnioski: kilka potencjalnych konsekwencji wynikających z omawianego stanu rzeczy dla zaburzeń językowych występu- jących w mowie dziecięcej	300
Podziękowania	305
Bibliografia	305

CHRIS SINHA, LIS A. THORSENG, MARIKO HAYASHI I KIM PLUNKETT – AKWIZYCJA TERMINOLOGII PRZESTRZENNEJ W JĘZYKU DUŃSKIM, ANGIELSKIM I JAPOŃSKIM	314
Wstęp	314
Metoda i uczestnicy badań	319
Przyswajanie partykuł lokatywnych w języku angielskim	321
Przyswajanie partykuł lokatywnych w języku duńskim	327
Omówienie danych angielskich i duńskich	335
Przyswajanie relacyjnych znaczeń przestrzennych w języku japońskim	340
Omówienie danych japońskich	349
Wnioski końcowe	351
Bibliografia	357
DAN I. SLOBIN – OD „MYŚLI I JĘZYKA” DO „MYŚLENIA DLA MÓWIENIA”	361
1. Styl retoryczny	372
2. Opis relacji czasowych	376
3. Opis konfiguracji przestrzennych	382
4. Uczenie się myślenia dla mówienia	391
5. Myślenie w pierwszym języku przy okazji mówienia w języku drugim	393
6. Podsumowanie	398
Podziękowania	398
Bibliografia	399
WYKAZ ŹRÓDEŁ	403